

Den Offentliga Sektorn

på väg mot sitt

SAMMANBROTT

(och det går fort)

JAN GILLBERG

SVT:s nyhetssändningar har nu i sommar dominerats av framträdanden, där de olika partiledarna presenterar än den ena, än den andra *“miljardsatsningen”*. Det skulle vara intressant att se en sammanställning av hur många miljarder som på detta sätt torgförts. Allt för att vinna röster och därmed befästa sina positioner.

Detta torgförande sker på ett sätt som är ägnat för att inte säga skall vara ägnat att ge intrycket att det är det torgförande partiet som står för fiolerna. Ibland som det är den torgförande partiledaren in persona som på detta sätt manifesterar sin givmildhet. Tala om illusionsmakeri.

När Stefan Löfven i valrörelsens sista skälvande minut utlovade en gratis extra semestervecka till Sveriges alla mammor och pappor var detta en *“present”* som bara skulle kunna trumfas över genom att någon av Löfvens konkurrenter trädde fram och utlovade två extra semesterveckor. Ungefär så fungerar vår svenska demokrati.

Samtidigt finns det en kostnadssida eller snarare tre kostnadssidor. Den ena heter *“skatter”* och som tar sig uttryck i att Sverige har högre skatter på arbete än i något annat EU-land. Den andra betalas genom den kris som råder inom vårdsektorn och då i synnerhet den inom äldreården men också inom skolan samt

rättsväsendet med ledningskrisen inom polisen men också den mångåriga bristen på poliser som det tydligaste uttrycket. Således inom snart sagt alla sektorer som en gång brukade kallas *“den offentliga sektorn”* (1) och som har att göra med vad *“staten/kommunerna”* i rimlig mening skall ägna sig åt.

Det går snart sagt inte en nyhetssändning utan att någon mer eller mindre skrämmande brist i någon av dessa sektorer bringas i ljuset.

En tredje kostnadssida gäller försvaret. Efter den nu avslutade valrörelsen är bara att konstatera att frågan om landets försvar *inte fördes på tal i en enda av partiledarnas många debatter*. Detta gäller samtliga partier. Inte ens liberalernas ledare, före detta majoren **Jan Björklund** tog upp frågan om Sveriges försvar. Inte ens i anslutning till att Ryssland i slutet av valrörelsen aviserade sin sedan kalla kriget största försvarsövning.

När detta konstateras väcker det frågan om den roll som medierna och då i synnerhet SVT och dess programledare kom att spela för styrningen av 2018 års valdebatt och därmed valets utgång. Den ordning som tillämpas är att det är programledarna (2) som bestämmer vilka frågor som skall tas upp i de olika diskussionsrundorna.

Och då valde de att inte en enda gång ta upp försvaret som diskussionsfråga. Och detta var något som de deltagande partiledarna lät finna sig i. Anmärkningsvärt – minst sagt. Inte heller medierna i övrigt har tagit upp frågan om de statliga mediernas styrning av den svenska valdebatten. Vad säger omvärlden om detta? Frågan väcktes i ledarartikeln *“Polen följer svenska spår”* (DSM 1/2016).

Vad Sverige och deras politiker och inte minst *“mediafolket”* behöver/borde lära sig/få klart är att de av politikerna prioriterade kostnaderna är på väg att driva den offentliga sektorn mot sammanbrott. Det handlar om en process som pågått successivt och under lång tid – se temaartiklarna *“Den Svenska systemkrisen”* (DSM 2-3/2004). De styrande/ansvariga har inte ens tagit hänsyn till förutsebara demografiska förändringar. Det kortsiktiga har fått styra och på det sättet driva samhällsutvecklingen mot sammanbrott. Om det kortsiktigt politiskt spekulativa får hjälp av en av alltfler bedömare väntad ekonomisk kris kommer det att gå fort, mycket fort.

För att möta en sådan kris måste de enskilda människorna ges möjlighet att bygga upp buffertar och på det sättet återskapa ett utrymme för individuellt

sparande och individuell hushållning och därmed frigöra sig från både bidragsberoende och den kontrollapparat som följer med ett alltmer vittförgrenat bidrags-samhälle. En modell för en sådan frigörelseprocess presenterade jag då jag var verkställande ledamot i **Hessnergruppen** (DSM 5/2014) och sekreterare i **Riksdagens bankutskott**. Modellen byggde på idén om "Skattefria välfärdskonton" - en idé som bland annat prövats i Nya Zeeland.

Att idag i Sverige där välfärdssektorn är svårt överansträngd införa ett system med välfärdskonton är knappast möjligt. För genomgripande förändringar saknas nödvändig flexibilitet.

1/ Frågan om "den offentliga sektorn" var på 1960-talet stora forskningsämnet på **Industriens Utredningsinstitut**. Forskningen leddes av **Erik Höök**. **Jan Gillberg** biträdde honom i denna forskning, som fick betydelse för den dåtida debatten om den offentliga sektorn och dess omfattning. Arbetet med denna forskning finns redovisad i den 600 sidor tjocka boken "Offentlig sektor".

2/ I sammanhanget avgörande för valet av programledare är deras uppnådda "kändis-skap". Hur de sedan styr debatten beror på vilka frågor de anser sig kunna i varje fall hyggligt behärska. Frågan om Sveriges försvar är inte en sådan fråga.

Observanda

Liberalernas ledare Jan Björklund har haft samma mörkblå skjorta under hela valörelsen. Att han valde att klä sig i mörkblått förbryllade. Trodde han att han på detta sätt skulle vinna SD-röster?

När valrörelsen väl var över lade han ut skjortan på auktionssajten Tradera. Efter 205 bud avslutades budgivningen. Vinnande bud landade på 42 000 kronor. Intäkten donerade Björklund oavkortat till den av Robert Aschberg ledda vänsterextrema organisationen EXPO.

Om EXPO läs vidare i DSM 2/2018.

Omtryck 2/2017

Bilderberggruppens Svenska Drömregering

Statsminister
ANNIE LÖÖF (c)

EU- och utrikesminister
STEFAN LÖVEN (s)

Inrikes-, migrations- och justitieminister
FREDRIK REINFELDT (före detta moderat)

Finansminister
MAGDALENA ANDERSSON (s)

Försvars- och NATO-minister
JAN BJÖRKLUND (liberal)

Demokrati- och kulturminister
BIRGITTA OLSSON (före detta liberal)

Klimatminister
ISABELLA LÖVIN (mp)

Skol- och utbildningsminister
GUSTAV FRIDOLIN (mp)

"Vi är motarbetade runt om i världen av en gigantisk och obarmhärtig konspiration. Deras förberedelser är dolda. Deras misstag mörkas. De som tänker annorlunda blir tystade, inte lovordade. Inga av deras hemligheter blir avslöjade."

John F Kennedy (1961)